

УДК 336.997

JEL Classification E52, E62, G21, G32, L25

DOI [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2026-2\(112\)-133-140](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2026-2(112)-133-140)

Bank Risk Management in the Process of SME Financing: Balancing Profitability and Stability

Volodymyr Antoniuk¹, Maksym Marych²

Abstract. Small and medium-sized businesses play a key role in economic development, underscoring the importance of bank financing for such enterprises and, at the same time, the need for effective management of credit, liquidity, and operational risks for banking institutions. In conditions of economic instability, high uncertainty, and limited access to financial resources for SMEs, finding a balance between achieving profitability in banking operations and maintaining financial stability and an acceptable level of risk becomes particularly important. The article aims to substantiate theoretical and methodical approaches to bank risk management in the process of financial intermediation aimed at ensuring the liquidity and solvency of small and medium-sized enterprises. The research methodology combines theoretical generalization, a systematic approach, and structural analysis. The disclosure of the relationships among risks, bank profitability, and the financial stability of SMEs was carried out using the tabular method and logical generalization, which provides a visual presentation of the results and enhances their analytical interpretation. The authors also used the provisions of international Basel III standards and modern approaches to credit risk assessment. The results of the study show that credit risk is the dominant factor influencing the stability of banking activities due to the high probability of borrower default and the instability of enterprise cash flows. The article proposes an approach to assessing credit risk and risk-adjusted profitability using PD, LGD, and EAD models, along with the RAROC indicator. Today, effective risk management involves the use of innovative digital technologies, Big Data analytics, machine learning, and automated scoring systems. At the same time, the Basel III regulatory requirements and NBU regulations also play an important role in ensuring the stability of the banking system. Thus, the combination of the tools described in the article with compliance with regulatory norms enables achieving an optimal balance between banks' profitability and SMEs' financial stability.

Keywords: financial intermediation, banks, risk management, small and medium-sized enterprises, liquidity, solvency, credit risk, digital banking.

Received: 20 April 2026 | **Revised:** 12 May 2026 | **Accepted:** 18 May 2026 | **Published:** 30 May 2026

Suggested Citation

Antoniuk, V., & Marych, M. (2026). Bank Risk Management in the Process of SME Financing: Balancing Profitability and Stability. *Oblik i finansi*, 2(112), 133-140. [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2026-2\(112\)-133-140](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2026-2(112)-133-140)

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© The Author(s) 2026

¹ Volodymyr Antoniuk, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Ukraine.

ORCID 0009-0007-3784-9699

E-mail: vova.antoniuk@gmail.com (Corresponding author)

² Maksym Marych, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Ukraine.

ORCID 0000-0002-5400-0503

Управління ризиками банків у процесі фінансування МСП: баланс між прибутковістю та стабільністю

Володимир Антонюк¹, Максим Марич¹

¹ Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича, Україна

Анотація. Малий та середній бізнес відіграє ключову роль у забезпеченні економічного розвитку, що посилює значення банківського фінансування таких підприємств та водночас підвищує потребу в ефективному управлінні кредитними, ліквідними й операційними ризиками банківських установ. В умовах економічної нестабільності, високої невизначеності та обмеженого доступу малих і середніх підприємств (МСП) до фінансових ресурсів особливої ваги набуває пошук балансу між досягненням прибутковості банківських операцій і підтриманням фінансової стабільності та прийняттого рівня ризику. Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних підходів до управління ризиками банків у процесі фінансового посередництва, спрямованого на забезпечення ліквідності та платоспроможності МСП. Методологія дослідження поєднує теоретичне узагальнення, системний підхід і структурний аналіз. Розкриття взаємозв'язків між ризиками, прибутковістю банків і фінансовою стійкістю МСП здійснено за допомогою табличного методу та логічного узагальнення, що забезпечує наочне представлення отриманих результатів і підвищує їх аналітичну інтерпретацію. У процесі дослідження також використано положення міжнародних стандартів Basel III та сучасні підходи до оцінки кредитного ризику. Результати дослідження показують, що кредитний ризик є домінуючим фактором впливу на стабільність банківської діяльності через високу ймовірність дефолту позичальників та нестабільність грошових потоків підприємств. У статті запропоновано підхід до оцінки кредитного ризику та ризик-коригованої прибутковості на основі моделей PD, LGD, EAD та показника RAROC. Обґрунтовано, що в наш час ефективно управління ризиками передбачає використання інноваційних цифрових технологій, Big Data аналітики, машинного навчання та автоматизованих скорингових систем. Водночас важливу роль у забезпеченні стабільності банківської системи відіграють також регуляторні вимоги Базель III та нормативи НБУ. Таким чином, поєднання описаного у статті інструментарію із дотриманням регуляторних норм дозволяє досягти оптимального балансу між прибутковістю банків та фінансовою стійкістю МСП.

Ключові слова: фінансове посередництво, банки, управління ризиками, малі і середні підприємства, ліквідність, платоспроможність, кредитний ризик, цифровий банкінг.

Постановка проблеми. Розвиток банківської системи України відбувається в умовах підвищеної макроекономічної нестабільності, зумовленої структурними дисбалансами економіки, інфляційними процесами та впливом воєнного стану. Відтак зростає значення ефективного функціонування фінансового сектору, зокрема банків, як ключових інститутів забезпечення безперервності фінансових потоків в економіці.

Особливу роль у цьому процесі відіграє фінансове посередництво банків, яке полягає у трансформації заощаджень у кредитні ресурси та їх спрямуванні в реальний сектор економіки. Найбільш чутливим до обмежень доступу до фінансування є сектор малого та середнього підприємництва (МСП), який водночас виступає важливим джерелом економічного зростання, зайнятості населення та формування доданої вартості.

В умовах обмеженого доступу до зовнішніх джерел фінансування саме банківський сектор виступає основним каналом забезпечення ліквідності МСП, що дозволяє підприємствам підтримувати безперервність операційної діяльності та покривати короткострокові фінансові розриви. Водночас забезпечення платоспроможності МСП значною мірою залежить від стабільності кредитних відносин із банками та доступності довгострокових фінансових ресурсів.

Процес фінансування МСП супроводжується підвищеним рівнем ризику, що зумовлено нестабільністю грошових потоків підприємств, обмеженістю їх капіталу та високою чутливістю до зовнішніх економічних шоків. Це формує для банків необхідність одночасного досягнення двох взаємопов'язаних цілей: забезпечення прибутковості кредитних операцій та підтримання фінансової стійкості. У цьому контексті управління ризиками банків набуває не лише внутрішнього значення як інструменту мінімізації втрат, але й виступає ключовим елементом фінансового посередництва, що впливає на рівень ліквідності та платоспроможності МСП. Недостатньо ефективна система ризик-менеджменту може призвести до обмеження кредитування реального сектору, тоді як надмірний ризик-апетит – до накопичення проблемних активів і дестабілізації банківської системи.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю обґрунтування теоретичних і прикладних підходів до управління ризиками банків у процесі фінансового посередництва, спрямованого на забезпечення ліквідності та платоспроможності МСП. Вирішення цієї проблеми має важливе значення як для підвищення ефективності банківської діяльності, так і для забезпечення стійкого розвитку підприємницького сектору в умовах економічної невизначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика фінансового посередництва банків та управління ризиками у процесі кредитування малого та середнього підприємництва (МСП) є предметом ґрунтовних наукових досліджень. Теорія асиметрії інформації, яка пояснює специфіку кредитування малого бізнесу, закладена у фундаментальних працях Дж. Стігліца та Дж. Акерлофа [15]. Роль банків як фінансових посередників у трансформації заощаджень в інвестиції та забезпеченні перерозподілу капіталу детально розглянув Ф. Мішкін [13].

Вплив банківського кредитування на економічне зростання, ліквідність підприємств та доступ МСП до фінансування в умовах країн із перехідною економікою досліджують Т. Бек та А. Деміргюч-Кунт [10], а також А. Бергер і Г. Уделл [11].

Окремі дослідження присвячені концепції ризик-менеджменту, що ґрунтується на стандартах Базельського комітету [5]. Методологічні підходи до кількісної оцінки кредитного ризику із застосуванням моделей PD, LGD, EAD та інтегрованого показника RAROC детально розкрито у працях Е. Альтмана [8], Дж. Халла [12], Е. Сондерса та М. Корнетта [14].

Д. Арнер та Р. Баклі [6] особливу увагу приділили цифровізації банківського сектору, зокрема використанню Big Data та методів машинного навчання для підвищення точності кредитного скорингу в умовах ринкової невизначеності.

Вітчизняні науковці, зокрема В. Геєць, В. Устименко, Р. Кірін [3], О. Дзюблюк, Г. Забчук [6], В. Міщенко [2], Т. Смोजенко, Г. Багратян та І. Кравченко [4], зосереджують увагу на специфіці функціонування банківської системи України в умовах трансформаційної економіки. Вплив макроекономічної нестабільності, інфляційних процесів та воєнного стану на кредитування реального сектору та забезпечення фінансової стабільності останніми роками розкрито у публікації О. Береславської та Д. Кондаурової [1], а також у системних аналітичних звітах Національного банку України [7].

Разом з тим, незважаючи на значну кількість праць, низка важливих аспектів залишається недостатньо дослідженою. Зокрема потребує подальшого обґрунтування питання комплексного поєднання функції фінансового посередництва банків із системою управління ризиками в контексті забезпечення ліквідності та платоспроможності МСП. Недостатньо уваги приділено також дослідженню впливу банківського кредитування на фінансовий стан підприємств та інтеграції сучасних цифрових інструментів у процес прийняття кредитних рішень в умовах підвищеної економічної невизначеності.

Таким чином, необхідність розробки теоретико-методичних підходів до управління ризиками банків у процесі фінансового посередництва, спрямованого на підтримку стійкості МСП, зумовлює актуальність даної роботи.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних підходів до управління ризиками банків у процесі фінансового посередництва, спрямованого на забезпечення ліквідності та платоспроможності малого та середнього підприємництва.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- дослідити економічну сутність фінансового посередництва банків у контексті забезпечення ліквідності та платоспроможності МСП;
- визначити основні види ризиків, що виникають у процесі кредитування МСП;
- проаналізувати інструменти управління банківськими ризиками;
- формалізувати підходи до оцінки кредитного ризику;
- обґрунтувати механізм впливу банківського фінансування на ліквідність і платоспроможність МСП;
- визначити напрями вдосконалення системи ризик-менеджменту банків.

Методологія дослідження представлена сукупністю загальнонаукових і спеціальних методів пізнання, які забезпечили комплексний аналіз фінансового посередництва банків у процесі кредитування малого та середнього підприємництва. Зокрема, у процесі дослідження застосовано метод теоретичного узагальнення та системного підходу для розкриття економічної сутності фінансового посередництва банків і його ролі у забезпеченні ліквідності та платоспроможності МСП. Метод структурного аналізу використано для ідентифікації та систематизації основних видів ризиків, що виникають у процесі кредитування підприємств малого та середнього бізнесу.

Розкриття взаємозв'язків між ризиками, прибутковістю банків і фінансовою стійкістю МСП здійснено за допомогою табличного методу та логічного узагальнення, що забезпечує наочне представлення отриманих результатів і підвищує їх аналітичну інтерпретацію.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем фінансового посередництва, ризик-менеджменту банків та кредитування МСП, матеріали Базельського комітету з банківського нагляду, аналітичні звіти Національного банку України, а також офіційні статистичні дані та методичні матеріали щодо оцінки кредитного ризику й фінансової стійкості банківського сектору. У процесі дослідження також використано положення міжнародних стандартів Basel III та сучасні підходи до оцінки кредитного ризику, зокрема моделі PD, LGD, EAD і показник ризик-коригованої прибутковості RAROC.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансове посередництво банків є ключовим елементом функціонування ринкової економіки та полягає у трансформації тимчасово вільних грошових ресурсів економічних агентів у позиковий капітал, що спрямовується у реальний сектор. У цьому процесі банки виконують не лише функцію перерозподілу фінансових ресурсів, але й здійснюють їх трансформацію за строками, обсягами та рівнем ризику, забезпечуючи ефективний рух капіталу від заощадників до позичальників.

Сутність фінансового посередництва проявляється через подолання ключових ринкових обмежень, зокрема асиметрії інформації, транзакційних витрат та ризиків. Завдяки використанню інструментів оцінки кредитоспроможності банки знижують інформаційну невизначеність між учасниками фінансового ринку та забезпечують більш ефективний розподіл ресурсів. Це набуває особливого значення у сегменті малого та середнього підприємництва, де доступ до альтернативних джерел фінансування є обмеженим, а рівень фінансової прозорості – нижчим порівняно з великим бізнесом.

Процес кредитування малого та середнього підприємництва супроводжується комплексом взаємопов'язаних ризиків, які впливають як на діяльність банків, так і на фінансовий стан позичальників. В умовах макроекономічної нестабільності їх значення суттєво зростає, що зумовлює необхідність системного підходу до їх ідентифікації та управління.

Найбільш суттєвим у процесі кредитування МСП є кредитний ризик, який пов'язаний із ймовірністю невиконання позичальником своїх фінансових зобов'язань перед банком. Особливістю сегмента МСП є висока залежність підприємств від кон'юнктури ринку, нестабільність грошових потоків та обмеженість фінансового резерву, що суттєво підвищує ризик дефолту в умовах економічної нестабільності. Для банків це означає необхідність посилення процедур оцінки кредитоспроможності позичальників, а також постійного моніторингу їх фінансового стану [5; 12].

Водночас важливе значення також має ризик ліквідності, який виникає через невідповідність строків залучення та розміщення фінансових ресурсів. Активне кредитування МСП може формувати дефіцит короткострокової ліквідності банку, особливо в умовах погіршення якості кредитного портфеля або відтоку депозитних ресурсів. В наш час управління ризиком ліквідності базується на дотриманні нормативів Basel III, зокрема коефіцієнтів LCR (Liquidity Coverage Ratio) та NSFR (Net Stable Funding Ratio), що дозволяють

забезпечити достатній рівень ліквідних активів та стабільного фондування [5].

Операційний ризик у процесі фінансування МСП пов'язаний із внутрішніми помилками персоналу, недоліками інформаційних систем, шахрайством або кібератаками. Зростання рівня цифровізації банківського сектору одночасно підвищує ефективність фінансових операцій і посилює вразливість до технологічних ризиків. У зв'язку з цим банки активно впроваджують автоматизовані системи внутрішнього контролю, цифровий комплаєнс та інструменти моніторингу підозрілих операцій [5].

Ринковий ризик проявляється через коливання процентних ставок, валютних курсів та вартості фінансових активів, що може негативно впливати як на прибутковість банків, так і на платоспроможність МСП. Підвищення процентних ставок призводить до зростання вартості кредитних ресурсів і збільшення боргового навантаження на підприємства, тоді як валютні коливання є критичними для підприємств, діяльність яких пов'язана з імпортними операціями [17].

В сучасних умовах дедалі більшого значення набуває репутаційний ризик. Втрата довіри клієнтів, інвесторів або партнерів може спричинити відтік депозитів, зниження інвестиційної привабливості банку та погіршення доступу до фінансових ресурсів. Відтак банки посилюють політику інформаційної прозорості, ESG-комунікацій та корпоративного управління [7].

Управління зазначеними ризиками ґрунтується на поєднанні класичних фінансових інструментів із цифровими технологіями аналізу даних. Банки активно використовують скорингові моделі, системи раннього попередження дефолтів (Early Warning Systems – EWS), стрес-тестування кредитного портфеля, Big Data-аналітику та алгоритми машинного навчання. Такий інструментарій дозволяє підвищити точність оцінки кредитоспроможності МСП, своєчасно виявляти потенційні проблеми та мінімізувати рівень проблемної заборгованості [14].

Крім того, сучасна система ризик-менеджменту передбачає перехід від реактивного до проактивного управління ризиками. Якщо традиційний підхід був орієнтований переважно на мінімізацію вже реалізованих втрат, то нові методи спрямовані на раннє виявлення ризикових тенденцій та прогнозування можливих фінансових шоків. Це підвищує адаптивність банківської системи до кризових явищ та забезпечує стабільність фінансового посередництва у секторі МСП [12].

З метою систематизації впливу зазначених ризиків на фінансову стійкість банків у процесі кредитування МСП доцільно узагальнити їх характеристики та інструменти управління ними (табл. 1).

Таблиця 1. Вплив ризиків МСП на фінансову стійкість банку та інструменти управління

Тип ризику	Суть ризику	Вплив на ліквідність банку	Вплив на прибутковість	Вплив на капіталізацію	Інструменти управління
Кредитний	Невиконання МСП зобов'язань за кредитом	Зменшення вхідних грошових потоків	Зниження процентних доходів	Зростання резервів під кредитні ризики	PD, LGD, EAD, RAROC, стрес-тестування, EWS
Ліквідності	Невідповідність строків активів і зобов'язань	Дефіцит ліквідних ресурсів	Зростання вартості фондування	Тиск на нормативи ліквідності	LCR, NSFR, ALM, гар-аналіз
Операційний	Внутрішні помилки, шахрайство, ІТ-збої	Затримки у проведенні операцій	Додаткові операційні витрати	Можливі фінансові санкції	Внутрішній контроль, автоматизація, комплаєнс
Ринковий	Зміни процентних ставок і валютних курсів	Переоцінка ліквідних активів	Втрати від змін ринкових цін	Зменшення вартості капіталу	Хеджування, VAR, ліміти ризику
Репутаційний	Втрата довіри клієнтів і партнерів	Відтік депозитів	Зниження доходів від операцій	Погіршення доступу до капіталу	ESG-політика, прозорість, комунікації

Джерело: розроблено авторами на основі [5; 12; 14].

У контексті МСП фінансове посередництво банків виконує критичну функцію забезпечення ліквідності, яка визначає здатність підприємств своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання та підтримувати безперервність операційної діяльності. Банківське кредитування, зокрема у формі

оборотного фінансування, кредитних ліній та овердрафтів, дозволяє згладжувати часові розриви між надходженнями та витратами грошових коштів.

Рівень ліквідності підприємств може бути оцінений за допомогою коефіцієнта покриття [5]:

$$\text{Коефіцієнт покриття} = \frac{\text{Поточні (оборотні) активи}}{\text{Поточні (корткострокові) зобов'язання}} \quad (1)$$

Залучення банківських кредитів сприяє зростанню оборотних активів і підвищенню ліквідності, однак одночасно формує додаткові зобов'язання, що потребують ефективного управління грошовими потоками.

Платоспроможність МСП відображає здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання у довгостроковій перспективі та визначається структурою капіталу, стабільністю грошових потоків і рівнем фінансового навантаження. Вона може бути формалізована через показник фінансової автономії [5]:

$$\text{Коефіцієнт автономії} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Загальні активи}} \quad (2)$$

Банківське фінансування впливає на платоспроможність подвійно: з одного боку, забезпечує доступ до ресурсів для розвитку, з іншого – підвищує рівень фінансового левериджу, що може посилювати ризик неплатоспроможності.

Таким чином, вплив банківського кредитування на фінансовий стан МСП має двоїстий характер: воно одночасно виступає джерелом ліквідності та фактором зростання фінансових ризиків. Тому ключового значення набуває кількісна оцінка кредитного ризику, яка дозволяє банкам приймати обґрунтовані рішення щодо фінансування.

Базовим інструментом такої оцінки є модель очікуваних втрат [12]:

$$EL = PD \times EAD \times LGD \quad (3)$$

де, PD (Probability of Default) – ймовірність дефолту, що характеризує статистичну ймовірність невиконання позичальником своїх фінансових зобов'язань у визначений термін;

EAD (Exposure at Default) – обсяг заборгованості на момент дефолту, який визначає загальну суму вимог банку до контрагента на дату настання дефолту;

LGD (Loss Given Default) – рівень збитків у разі дефолту, що відображає частку чистих втрат фінансової установи (у відсотках або частках від EAD) після реалізації заставного майна, виконання гарантій та завершення процедур стягнення.

Застосування цієї моделі дозволяє врахувати ймовірність дефолту позичальника, рівень потенційних втрат та обсяг кредитної експозиції. У сегменті МСП ці параметри характеризуються підвищеною невизначеністю, що зумовлює необхідність використання скорингових моделей, аналітики даних та систем раннього попередження ризиків.

Поряд із оцінкою ризику важливим є визначення ефективності кредитування, яке здійснюється за допомогою показника ризик-коригованої прибутковості [14]:

$$RAROC = \frac{\text{Очікуваний прибуток}}{\text{Економічний капітал}} \quad (4)$$

RAROC забезпечує узгодження між рівнем прийнятого ризику та дохідністю кредитних операцій, дозволяючи банкам оптимізувати структуру кредитного портфеля та ефективно розподіляти капітал.

У цьому контексті управління ризиками виступає системоутворюючим механізмом фінансового посередництва, який поєднує інтереси банків та МСП. Воно забезпечує баланс між прибутковістю кредитних операцій, рівнем ризику та доступністю фінансових ресурсів для підприємств.

Ефективна система ризик-менеджменту дозволяє банкам оптимізувати кредитний портфель, обмежувати рівень проблемної заборгованості, підтримувати стабільність грошових потоків і забезпечувати безперервність фінансування МСП. Водночас через механізми відбору позичальників та моніторингу їх фінансового стану банки опосередковано впливають на ліквідність і платоспроможність підприємств.

Отже, фінансове посередництво банків у сегменті МСП слід розглядати як комплексний механізм, що поєднує мобілізацію фінансових ресурсів, оцінку та управління ризиками і контроль ефективності їх використання, забезпечуючи стійкість фінансових потоків та розвиток реального сектору економіки.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що фінансове посередництво банків відіграє ключову роль у забезпеченні ліквідності та платоспроможності малих і середніх підприємств в умовах макроекономічної нестабільності. Банки виступають основним каналом трансформації фінансових ресурсів та забезпечення безперервності грошових потоків у реальному секторі економіки.

Доведено, що ефективність фінансового посередництва безпосередньо залежить від якості управління ризиками банків. Визначено, що ризик-

менеджмент виконує подвійну функцію: з одного боку, спрямований на мінімізацію втрат і забезпечення фінансової стійкості банків, а з іншого – виступає інструментом підтримки ліквідності та платоспроможності МСП через забезпечення стабільного доступу до кредитних ресурсів.

Обгрунтовано, що використання кількісних моделей оцінки кредитного ризику (PD, LGD, EAD) та показника ризик-коригованої прибутковості (RAROC) дозволяє оптимізувати процес прийняття кредитних рішень і забезпечити баланс між дохідністю та рівнем ризику. Це сприяє підвищенню ефективності банківської діяльності та зниженню рівня проблемної заборгованості.

Встановлено, що банківське кредитування є важливим фактором формування ліквідності МСП, оскільки забезпечує покриття короткострокових фінансових потреб підприємств. Водночас вплив на платоспроможність має більш складний характер, оскільки надмірне залучення позикових ресурсів може призводити до зростання фінансового навантаження та підвищення ризику неплатоспроможності.

Таким чином, досягнення оптимального балансу між прибутковістю банків та фінансовою стійкістю МСП можливе за умов:

- впровадження ризик-орієнтованих підходів до кредитування;
- диверсифікації кредитного портфеля;
- використання сучасних цифрових інструментів оцінки ризиків;
- дотримання регуляторних вимог щодо капіталу та ліквідності.

Перспективами подальших досліджень є розробка економетричних моделей оцінки впливу банківського фінансування на показники ліквідності та платоспроможності МСП, а також аналіз ефективності інтеграції цифрових технологій у систему ризик-менеджменту банків.

Декларація про конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність потенційного конфлікту інтересів щодо дослідження, авторства та/або публікації цієї статті.

Таксономія внесків авторів

Володимир Антонюк: концептуалізація, методологія, дослідження, написання – початковий проєкт, ведення, знаходження фінансової підтримки; **Максим Марич:** перевірка, формальний аналіз, написання – рецензування та редагування.

4 Список використаних джерел

1. Береславська О., Кондаурова Д. Фінансова стійкість банків України в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 2(53). С. 536–542. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-75>
2. Міщенко В. Механізми регулювання процесів цифровізації для забезпечення національно укоріненої стійкості економічного розвитку. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 283–290. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-50>
3. Геєць В., Устименко В., Кірін Р. Інноваційно-інвестиційна парадигма набуття права користування надрами в умовах повоєнного відновлення економіки України. *Science and Innovation*. 2023. № 19(5). С. 3–17. <https://doi.org/10.15407/scine19.05.003>
4. Смовженко Т., Багратян Г., Кравченко І. Макроекономічна політика України в 2014–2019 рр.: банківська і фінансова сфери. *Вісник Національного банку України*. 2014. № 10. С. 20–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_10_4 (дата звернення: 22.03.2026).
5. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems. Basel: Bank for International Settlements, 2011. 88 p. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf> (дата звернення: 18.03.2026).
6. Дзюблюк О. В., Забчук Г. М. Кредитні важелі стимулювання економічного розвитку: монографія. Т.: Тернограф, 2011. 183 с.
7. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність (грудень 2024). Київ: Національний банк України, 2024. 64 с. URL: https://bank.gov.ua/admin/uploads/article/FSR_2024-12.pdf (дата звернення: 18.03.2026).
8. Altman E. I. Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy. *Journal of Finance*. 1968. Vol. 23. No. 4. pp. 589–609. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1968.tb00843.x>
9. Arner D. W., Barberis J. N., Buckley R. P. The Evolution of Fintech: A New Post-Crisis Paradigm?. University of Hong Kong Faculty of Law Research Paper No. 2015/047, UNSW Law Research Paper No. 2016-62. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2676553>
10. Beck T., Demircug-Kunt A. Small and medium-size enterprises: Access to finance as a growth constraint. *Journal of Banking & Finance*. 2006. Vol. 30(11). pp. 2931–2943. URL: <https://scispace.com/pdf/small-and-medium-size-enterprises-access-to-finance-as-a-5e1vyv6ziy.pdf>
11. Berger A. N., Udell G. F. The economics of small business finance: The roles of private equity and debt markets in the financial growth cycle. *Journal of banking & Finance*. 1998. Vol. 22(6-8). pp. 613–673. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.137991>
12. Hull J. C. Risk Management and Financial Institutions. 6th ed. Wiley, 2023. 784 p.
13. Mishkin F. S. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. 12th ed. Pearson, 2019. 744 p.
14. Saunders A., Cornett M. Financial Institutions Management: A Risk Management Approach. 9th ed. McGraw-Hill, 2018. 864 p.
15. Stiglitz J. E., Weiss A. Credit Rationing in Markets with Imperfect Information. *The American Economic Review*. 1981. Vol. 71. No. 3. pp. 393–410. URL: <https://www.jstor.org/stable/1802787>
16. Kaminsky G. L., Lizondo S., Reinhart C. M. Leading indicators of currency crises. *IMF Staff Papers*. 1998. Vol. 45, No. 1. pp. 1–48. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/staffp/1998/03-98/pdf/kaminsky.pdf> (дата звернення: 22.03.2026).
17. Jorion P. Value at risk: the new benchmark for managing financial risk. 3rd ed. New York: McGraw-Hill, 2007. 602 p. URL: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2056015> (дата звернення: 22.03.2026).

4 References

1. Bereslavska, O., & Kondaurova, D. (2025). Financial stability of Ukrainian banks under martial arts. *Sustainable Development of Economy*, 2(53), 536–542. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-75> [in Ukrainian]
2. Mishchenko, V. (2024). Mechanisms of regulation of digitalization processes to ensure nationally rooted resilience of economic development. *Economic Scope*, 189, 283–290. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-50> [in Ukrainian]
3. Heyets, V., Ustymenko, V., & Kirin, R. (2023). The innovation and investment paradigm of acquiring subsoil use rights in the conditions of the post-war recovery of Ukraine's economy. *Science and Innovation*, 19(5), 3–17. <https://doi.org/10.15407/scine19.05.003>
4. Smovzhenko, T., Bagratian, H., & Kravchenko, I. (2014). Macroeconomic policy of Ukraine in 2014–2019: Banking and financial sectors. *Visnyk Natsionalnoho Banku Ukrainy*, 10, 20–24. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_10_4 [in Ukrainian]
5. Basel Committee on Banking Supervision. (2011). Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems. Bank for International Settlements. Retrieved from: <https://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>
6. Dziubliuk, O. V., & Zabchuk, G. M. (2011). Credit Levers for Stimulating Economic Development. Ternopil: Terno-graf. [in Ukrainian]
7. National Bank of Ukraine. (2024). Financial Stability Report (December 2024). Retrieved from: https://bank.gov.ua/admin/uploads/article/FSR_2024-12.pdf [in Ukrainian]
8. Altman, E. I. (1968). Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy. *Journal of Finance*, 23(4), 589–609. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1968.tb00843.x>
9. Arner, D. W., Barberis, J. N., & Buckley, R. P. (2015). The Evolution of Fintech: A New Post-Crisis Paradigm? University of Hong Kong Faculty of Law Research Paper No. 2015/047, UNSW Law Research Paper No. 2016-62. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2676553>
10. Beck, T., & Demircuc-Kunt, A. (2006). Small and medium-size enterprises: Access to finance as a growth constraint. *Journal of Banking & Finance*, 30(11), 2931–2943. Retrieved from: <https://scispace.com/pdf/small-and-medium-size-enterprises-access-to-finance-as-a-5e1vyv6ziy.pdf>
11. Berger, A. N., & Udell, G. F. (1998). The economics of small business finance: The roles of private equity and debt markets in the financial growth cycle. *Journal of Banking & Finance*, 22(6-8), 613–673. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.137991>
12. Hull, J. C. (2023). Risk Management and Financial Institutions (6th ed.). Wiley.
13. Mishkin, F. S. (2019). The Economics of Money, Banking, and Financial Markets (12th ed.). Pearson.
14. Saunders, A., & Cornett, M. (2018). Financial Institutions Management: A Risk Management Approach (9th ed.). McGraw-Hill.
15. Stiglitz, J. E., & Weiss, A. (1981). Credit Rationing in Markets with Imperfect Information. *The American Economic Review*, 71(3), 393–410. Retrieved from: <https://www.jstor.org/stable/1802787>
16. Kaminsky, G. L., Lizondo, S., & Reinhart, C. M. (1998). Leading indicators of currency crises. *IMF Staff Papers*, 45(1), 1–48. Retrieved from: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/staffp/1998/03-98/pdf/kaminsky.pdf>
17. Jorion, P. (2007). Value at risk: The new benchmark for managing financial risk (3rd ed.). McGraw-Hill.